

Käibemaksumääraga 0% maksustatav käive – kaubad

Kaubad, mille käive maksustatakse 0-protsendilise määraga, on ära toodud KMS § 15 lõikes 3.

Käibemaksumäär on 0% järgmiste kaupade maksustatavast väärtusest:

- 1) eksporditav kaup, välja arvatud juhul, kui KMS § 16 kohaselt on selle kauba käive maksuvaba;
- 2) kaup, mille võõrandamist ja teise liikmesriiki toimetamist või ilma võõrandamata teise liikmesriiki toimetamist käsitatakse kauba ühendusesisese käibena. Sätet ei kohaldata, kui KMS § 16 kohaselt on selle kauba käive maksuvaba või kui puudub kauba, välja arvatud uue transpordivahendi või aktsiisikauba soetaja või oma kauba teise liikmesriiki toimetaja kehtiv teises liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimise number või selle kauba käivet pole kajastatud ühendusesisese käibe aruandes vastavalt KMS §-le 28.

Seega saab kauba võõrandaja või teise liikmesriiki toimetaja rakendada nullmäära, kui tal on teada kauba soetaja maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimise number või kauba toimetamise puhul, kui isik on ise teises liikmesriigis maksukohustuslasena registreeritud.

- 3) rahvusvahelistes vetes sõitev merelaev, välja arvatud ettevõtlusega mitteseotud huvi- või lõbusõitudeks kasutatav merelaev, ja sellise merelaeva varustus, seadmed, varuosad, kütus ja muud varud ning reisijale kohapeal tarbimiseks võõrandatav kaup, välja arvatud liidu vetes sõitval merelaeval kaasamüüdav kaup.

Nullmäära rakendatakse kõikidele ülalmainitud sättes loetletud kaupadele, mis toimetatakse rahvusvahelistes vetes sõitvale merelaevale, sealhulgas ka remondis olevale merelaevale.

- 4) peamiselt rahvusvahelisi lende korraldava lennuettevõtja kasutatav õhusõiduk ning selle varustus, seadmed, varuosad, kütus ja muud varud ning reisijale kohapeal tarbimiseks võõrandatav kaup, välja arvatud ühendusesisesel lennul õhusõidukis kaasamüüdav kaup.

Nullmäära saab rakendada merelaevale või õhusõidukile toimetamiseks võõrandatavale kaubale, mida käsitatakse varuna – sealhulgas laeva või õhusõiduki pardal kaasamüümiseks mõeldud kaubale, mitte ainult reisijale pardal tarbimiseks võõrandatud kaubale. Nullmäära rakendamiseks peavad võõrandajal olema tõendid kauba toimetamise kohta merelaevale või õhusõidukile varuna.

Laeva või õhusõiduki pardal kaasamüüdav kaup maksustatakse standardmääraga riigis, kust laev või õhusõiduk väljus. Seega teel Tallinnast Helsingisse maksustatakse laeva pardal müüdav kaup Eesti käibemaksumääraga ja Helsingist Tallinnasse Soome käibemaksumääraga.

KMS ega direktiiv ei määratle, millised näitajad tuleb aluseks võtta määramaks rahvusvaheliste ja siseriiklike lendude osatähtsust. Tulenevalt Euroopa Kohtu lahendist C-382/02 on iga riigi enda määrata lennuettevõtja, kes teostab peamiselt rahvusvahelisi lende. Rahandusministeeriumi ja MTA hinnangul võib lugeda peamiselt rahvusvahelisi lende teostavaks lennuettevõtjaks ettevõtjat, kelle käibest vähemalt 51% moodustavad rahvusvahelised lennud. Eestis asuvatel lennujaamadel on käibemaksuarvestuses vajalik teada lennuettevõtja rahvusvaheliste lendude osakaalu üksnes Eesti lennuettevõtjate osas. Teiste riikide lennuettevõtjatele osutatavad lennujaamateenused kuuluvad maksustamisele 0% käibemaksumääraga.

Rahvusvaheliseks lennuks loetakse nii regulaarliine kui ka tšarterlende.

5) kaup, mis võõrandatakse ja toimetatakse teise liikmesriiki diplomaatilisele esindajale, konsulaarametnikule (välja arvatud aukonsul) ning erimissiooni ja Välisministeeriumi tunnustatud rahvusvahelise organisatsiooni esindajale või esindusele, diplomaatilisele esindusele või konsulaarasutusele, erimissioonile ning liidu institutsioonile.

Nullmäära rakendamisel ei ole vahet, kas kaup võõrandatakse ja toimetatakse teise liikmesriiki Eesti diplomaatilisele esindajale või konsulaarametnikule või välisriigi diplomaatilisele esindajale või konsulaarametnikule.

5¹) kaup, mis võõrandatakse Eestis asuvale liidu institutsioonile või liidu õiguse alusel asutatud ametile või asutusele tingimusel, et kauba kogumaksumus käibemaksuta on arve kohaselt vähemalt 53 eurot, välja arvatud kommunaalmaksete ja kütuse puhul vedelkütuse seaduse tähenduses.

Alates 1. jaanuarist 2022 on käibemaksuseaduses täpsustatud, et Euroopa Liidu institutsioonidele kehtestatud käibemaksusoodustusi kohaldatakse ka Euroopa Liidu (EL) õiguse alusel asutatud ametitele ja asutustele. ELi õiguse alusel asutatud ametid ja asutused on ELi institutsioonidest erinevad asutused – need on eraldiseisvad juriidilised üksused, mis on asutatud ELi õigusest tulenevate konkreetsete ülesannete täitmiseks. ELi ametid ja asutused on rahvusvahelised organisatsioonid, mille suhtes kohaldatakse ELi privileegide ja immunitetide protokoll. Neile tuleb kohaldada maksusoodustusi samas ulatuses ja alustel nagu ELi institutsioonidele.

5²) kaup, mis võõrandatakse Euroopa Komisjonile või liidu õiguse alusel asutatud ametile või asutusele talle liidu õigusega antud ülesannete täitmise korral COVID-19 pandeemia reageerimiseks, välja arvatud juhul, kui nimetatud kaup soetatakse tasu eest edasimüügiks.

Kui 0% käibemaksumäära kohaldamise tingimused enam ei kehti, teavitab Euroopa Komisjon, amet või asutus, kes 0% käibemaksumääraga maksustatud kaupa soetas, sellest maksuhaldurit ning tasub käibemaksu 0% käibemaksumääraga maksustamise tingimuste äralangemisel KMS § 39 lõike 3 alusel kehtestatud korras ja tingimustel.

6) teise liikmesriiki, mis on Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (edaspidi NATO) liikmesriik,

võõrandatav ja toimetatav kaup mis tahes muu NATO liikmesriigi relvajõudude või nendega kaasas oleva tsiviilkoosseisu tarbeks või toitlustamiseks, kui need relvajõud osalevad ühises kaitsetegevuses.

* Vt ka „**Käibemaksusoodustused diplomaatidele, välisesindustele, rahvusvahelistele organisatsioonidele, ELi institutsioonidele ning välisriigi relvajõududele**”

Alates 01.07.2022 laieneb käibemaksumäär 0% ka kaubale, mis võõrandatakse ja toimetatakse teise liikmesriiki mis tahes muu liikmesriigi relvajõudude või nendega kaasas oleva tsiviilkoosseisu ametikohustuste täitmiseks, kui nimetatud relvajõud osalevad kaitsetegevuses, millega rakendatakse ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames Euroopa Liidu meetmeid.

6¹) kaup, mis võõrandatakse Eestis asuvale rahvusvahelisele sõjalisele peakorterile, kui maksusoodustus on ette nähtud Riigikogus ratifitseeritud välislepingus, või ühises kaitsetegevuses osaleva NATO liikmesriigi, välja arvatud Eesti relvajõududele ja nendega kaasas oleval tsiviilkoosseisule ametikohustuste täitmiseks.

Alates 01.07.2022 laieneb käibemaksumäär 0% ka kaubale, mis võõrandatakse Eestis ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames Euroopa Liidu meetmete rakendamiseks ellu viidavas kaitsetegevuses osaleva liikmesriigi, välja arvatud Eesti relvajõududele ja nendega kaasas oleval tsiviilkoosseisule ametikohustuste täitmiseks.

Käesoleva loetelu punktides 5–6¹ nimetatud juhtudel on 0% käibemaksumääruga maksustatavat käivet tõendav dokument nõukogu rakendusmäärusega (EL) nr 282/2011 kehtestatud käibemaksuvabastustõend (KMS § 15 lg 5¹).

7) kehtetu alates 7. juulist 2017. Termin „vabaladu“ enam ei ole kasutusel ning kuna vabatsoonis olev kaup loetakse nüüd tolliprotseduurile suunatud kaubaks, ei ole vaja eraldi punktides käsitleda „vabatsooni paigutamist“ ja teatud „tolliprotseduurile suunamist“;

8) liiduväline kaup, mis on suunatud tolliladustamise, vabatsooni, seestöötlemise, transiidi või imporditollimaksudest täieliku vabastusega ajutise impordi tolliprotseduurile, või ajutiselt ladustatud liiduväline kaup, tingimusel et seda kaupa ei ole viidud tollijärelevalve alt ebaseaduslikult välja ja ei ole tarbitud ega kasutatud muudel kui tollialastes õigusaktides tolliseadustiku tähenduses ettenähtud juhtudel;

9) ekspordi eesmärgil vabatsooni või vabalattu toimetatav ja võõrandatav liidu kaup ja vabatsoonis või vabalaos olev liidu kaup, mis eksporditakse vahetult vabatsoonist või vabalaost 2 kuu jooksul vabatsooni või vabalattu toimetamisest arvates.

* Vt ka „**Kauba eksport vabatsooni kaudu**”

10) Eesti Pangale võõrandatav kuld;

11) nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ V lisas nimetatud kaup, kui see suunatakse viivitamata maksuladustamisele või on maksuladustatud (§ 44¹) ja tehinguga ei kaasne kauba maksuladustamise lõpetamine. Alates 1. aprillist 2012 ei kohaldata 0%-list maksumäära tarbimisse lubatud kütusele alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse tähenduses, kui kütus on paigutatud aktsiisilattu.

Lisas nimetatud kauba, välja arvatud samaaegselt aktsiisilattu paigutatud tarbimisse lubatud kütus, käive maksulaos (või muus tolli poolt aktsepteeritud kohas) on maksustatud nullmääraga, kuid eelduseks on, et kaupa ei viida tehingu tulemusena maksulaost välja. Lubatud on ajutine kauba väljatoimetamine, kuid ainult maksuhalduri loal (vt ka KMS § 44¹). Nullmääraga maksustatakse ka selline kauba käive, kus tehingu tulemusena paigutatakse kaup viivitamatult maksuladustamisele, sealhulgas juba maksulaos asuva kauba toimetamine tehingu tulemusena teise maksulattu. Viimasel juhul on oluline, et kaup jääks pärast tehingu toimumist maksuladustamise režiimile.

* Vt ka „[Maksuladustamine](#)”

12) aktsiisilattu paigutatud ajutises aktsiisivabastuses olev aktsiisikaup, kui tehinguga ei kaasne kauba aktsiisilaost väljatoimetamist, välja arvatud aktsiisikauba toimetamine ühest aktsiisilaost teise.

Kauba võõrandamistehingute maksustamine aktsiisilaos: KMS § 15 lõike 3 punkti 12 kohaselt maksustatakse käibemaksumääraga 0% aktsiisilattu paigutatud ajutises aktsiisivabastuses olev aktsiisikaup, kui tehinguga ei kaasne kauba aktsiisilaost väljatoimetamist (välja arvatud aktsiisikauba toimetamine ühest aktsiisilaost teise).

Alates 1. aprillist 2012 omab käibemaksuga maksustamise seisukohalt tähtsust, kas võõrandatakse aktsiis makstud või aktsiis maksmata režiimis olevat kaupa. Aktsiis makstud režiimis (tarbimisse lubatud) oleva kauba (nt kütuse) võõrandamistehingud aktsiisilaos maksustatakse 20%-lise maksumääraga. Kui tegemist on aktsiisilaosisese ajutises aktsiisivabastuses oleva kauba võõrandamistehinguga, s.t tehingu tulemusena ei viida kaupa aktsiisilaost välja, maksustatakse see 0%-lise määraga. Samuti rakendub 0%-line maksumäär juhul, kui võõrandamistehingu tulemusena toimetatakse ajutises aktsiisivabastuses olev kaup ühest aktsiisilaost teise.

Kui siseriikliku võõrandamistehinguga kaasneb ajutises aktsiisivabastuses oleva aktsiisikauba aktsiisilaost väljatoimetamine, s.t tarbimisse lubamine, maksustatakse müüki kui tavalist käivet 20%-lise määraga (KMS § 15 lg 1). Kui sama kaup paigutatakse uuesti aktsiisilattu, kohaldatakse maksustamisel 20%-list määra nii aktsiisilaosisestele, aktsiisiladude vahelistele võõrandamistehingutele kui ka siseriiklikele võõrandamistehingutele, mille tulemusena väljub kaup aktsiisilaost.

13) kaup, mis võõrandatakse Riigikogus ratifitseeritud välislepingus ettenähtud tingimusel rahvusvahelise sõjalise peakorteri kantiinis, kohvikus või messis.

Seega rahvusvahelise sõjalise peakorteri juures tegutseva kantiini, kohviku või messi käive maksustatakse 0% käibemaksumääraga ning deklareeritakse käibedeklaratsiooni (KMD) lahtris 3.

14) kaup, mille import on maksuvaba tollimaksuvabastuse kohaldamiseks sätestatud tingimustel vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1186/2009, millega kehtestatakse ühenduse tollimaksuvabastuse süsteem (ELT L 324, 10.12.2009, lk 23–57), artikli 76 alusel kehtestatud komisjoni otsusele;

15) kaup, mis võõrandatakse internetipõhist kauplemisskohta omavale isikule juhul, kui teda loetakse KMS § 4 lõike 1³ kohaselt kauba soetajaks.

Sõltumata KMS § 15 lõike 3 punktis 1 sätestatust, kohaldatakse nullprotsendilise käibemaksumäära asemel maksuvabastust järgmistel juhtudel (KMS § 15 lg 6):

1. pärast ühenduse tolliseadustiku tähenduses eksportimist Eestisse tagasitoodud kauba asemel sellega sarnase kauba eksportimisel, kui asendatav kaup toodi Eestisse tagasi maksuvabalt KMS § 17 lõike 2 alusel;
2. Eestisse KMS § 15 lõike 3 alusel nullprotsendilise käibemaksumääraga või KMS § 17 alusel maksuvabalt imporditud kauba eksportimisel.